

שיצא לאור בזמנו.⁹⁰

בשנת תר"מ נתארגנה הקהילה היהודית במארטינסברג⁹¹ הסמוכה לאסנאפא, ובשנת תרמ"ה עברו יהודים מתושבי אסנאפא לשם ובראשם רבי מרדכי⁹², שהוכתר כרבה של קהילת מארטינסברג האורתודוקסית⁹³, וקהילת אסנאפא נעשתה כפופה לה. ואילו קהילת טעליקא הסתנפה אז — כפי הנראה — לקהילת טאב⁹⁴.

קרוב לשלושים שנה כיהן במארטינסברג, והרביץ שם תורה ויראה⁹⁵, עד להסתלקותו בשנת תרע"ג. קברו נכרה בעיר מולדתו סערדאהעל⁹⁶. עם הסתלקותו תמה שלשלת הרבנים שכינהו פאר בקהילת טעליקא.

פד, דש, שה, שעג, ח"ב עמ' כח). רבי אלעזר לעזו זצ"ל האב"ד אונגוואהר (שור"ת, פקודת אלעזר" סי' ד, יד, טו, נד, נה, ברוך מרדכי" ח"ב בפתחה). רבי אליעזר ראזנער זצ"ל האב"ד יעמערין-נייטרא (שם ח"א נה, ח"ב סג). רבי אליעזר חיים דייטש זצ"ל האב"ד באניהאד (שור"ת, פרי השדה" ח"א סי' סא, ח"ב ה, ח"ג א, ב, פד, נחלי מים" סי' קסב, דודאי השדה" סי' עו, ברוך מרדכי" ח"ב כח, מג). רבי יצחק שווייגער זצ"ל הראב"ד טאפלשטאן (שם לא). רבי עקיבא סופר זצ"ל האב"ד פרשבורג (שם ל). רבי בנימין זאב כהן זצ"ל רב בבאדען (שם בפתחה). רבי דוד פראנקפורטער זצ"ל רב בהעלישווא (שם נח, סט). רבי יוסף שווארץ זצ"ל מגראסורדיין (שור"ת, גנזי יוסף" סי' מא). כן מביא בספרו חידושי תורה מהרבנים: רבי יעקב סניידרס זצ"ל האב"ד ראב (ח"א דף טו). רבי אליהו א"ש זצ"ל האב"ד דערעטשקע (שם כב). רבי ידידיה גאטליב פישר זצ"ל האב"ד שטוהל-וויסנבורג (שם נד). רבי אברהם חיים דוד סופר זצ"ל (שם ח"ב בהקדמה). מחותני רבי משה ליב הכהן זצ"ל מג"מ בווינען (שם סז). — כמו"כ נדפסו שם מכתבים בדברי תורה מבעלי בתים תלמידי חכמים: רבי אהרן גוטמאנן זצ"ל מווארנוי (שם בפתחה, סח). רבי יצחק בנימין שעכטער זצ"ל מקאמאראן (שם לא). רבי איצק הירש פרייז זצ"ל מסערדאהעל חתן ה"כתב סופר" (שם סז). רבי אליעזר גרינפלד זצ"ל נכד ה"מגן שאול" (שם בפתחה).

90 ראה "תל תלפיות — מפתחות" (ירושלים תשכ"ח) עמ' קצח.

91 Szent Márton במחוז Győr. ראה "פנקס קהילות" הונגריה עמ' 244—245.

92 ראה שם עמ' 243—244.

93 "פה ק"ק מארטינסברג בקשר קיימא ארטהדאקסען" (בהקדמה לספרו ח"ב). הדגשתי משום שב"פנקס קהילות" שם (שבהערה 91) נכתב ש"בעת פילוג הקהילות בהונגריה הגדירה עצמה [הקהילה] כניאולוגית".

94 ראה שם עמ' 296.

95 מתלמידיו מזכיר בספרו: "המופלג צורבא מרבנן חריף ושנון כבוד מו"ה שמואל סופר נ"י בן הגאון הקדוש מו"ה שמעון סופר נ"י אב"ד ק"ק יראים ערלויא" (ח"ב לא, רבי שמואל חיים הי"ד שימש לאחר מכן כרב בזאגראב). "הבחור המופלג ומובחר מאוד מו"ה צבי הירש גרינבוים נ"י" (שם נב).

96 "שה"ג מארץ הגר"מ—צח, הסכמה שלו נדפסה בספר "פארי חכמי מדינתנו (סיגעט תר"ע). — מיוצאי חלציו ידוע בנו "הרבני המופלג וחרוץ בתורה כש"ת מהו' שלמה ליב פריד" ו"ל בישוב קורטאקען, אביו בספרו מביא כמה פעמים חידושי תורה בשמו (ח"א לב, נא. ח"ב בפתחה, מה, ע).

מוריה, שנה שתיים עשרה, גליון ה—ו (קלז—קלח), סיון תשמ"ג